

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra . . . . 1 kor. Egy hóra . . . . 1 kor. 50 Hll.
Negyedévre . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
IVJ. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Nagy Magyarország.

III.

Ezen fejezet alatt sociologiai viszonyainkat tárgyalom; lássuk, miket lehetne ezen a téren javítani, változtatni.

1. A katonaság.

Minden ember olyan tőke, melynek nagysága egyenes arányban áll az általa produkált munka értékével, a kamattal. Ezen aktív tőkével csaknem egyenlő nagyságu a passiv tőkét képezők serege, a családtagok, betegek és a szintén improduktív katonaság. Hogy mégis nagyobb az aktív tőke, csakis a fokozottabb produktiónak köszönhető, mert különben általános világtordulás következne be.

Az általános védkötelezettség három évig tart, itt az életidő nem jön számításba, mert e három év alatt bármikor kezdődjék is improduktív tőke: a katona. A katonaság fentartása olyan nagyhatalmi hóbort, melyet a kisebb és szegényebb államok is kénytelenek utánozni. Ma már a katona csak gép, mely jól elfedett helyéről nyugodtan lelőhet 30—40 embertársát, a kit ellenségnek neveznek. A háboru tehát közönséges vadászat emberhusra, legtöbbször rablógyilkosság, tervszerűleg előre hidegen megfontolt szándékkal, amelyet a polgári életben halállal büntetnek. S mégis a háboru nem fog megszűnni — dacára minden békeligának — míg két ember lesz a földön, kiknek érdeke egymással összeütközik. Most csak az a kérdés, hogy az államok között állandóan fenyeget-e ez az érdekösszeütközés? Nem; hiszen akkor elsősorban a diplomáciai kart kellene levadászni, ha békés megoldása helyett a dolognak mindjárt a fegyveres eldöntésre biznák az ügyeket s vajjon akkor igazságosabb lenne az eredmény? Miért kell tehát százezreket fegyverben tartani állandóan, ha nem kell a napi kérdéseket velük eldönteni; azért hogy az ellenfélben félelmet gerjeszünk s előnyöket csikarjunk ki annak a rovására. Tehát csak ijesztgetés. Nagy oknak kell lenni, midőn ember ember ellen tör. Mai napság minden épkézláb ember katona a tartalékban vagy a népfelkelésben, akiket csak akkor rendelnek be, ha az érdekellentétek csak fegyverrel dönthetők el. Miért nem lehetne még több embert tartalékban tartani, a produktív tőkét növelni, az improduktívot apasztani, ez már csakugyan az államok hibája, hiszen háboru esetén ugyanis mindnyájunknak el kell menni, mindnyájan gépek vagyunk, kik egy-egy sárkány meghuzására egy-egy embert küldünk a más-világra.

A háborutól most már óvakodnak az államok, a hódító, boszuló hadjáratok kora elmúlt, s ha mégis ilyenekről álmodozik egyik másik állam, a többi egyszerűen lebunkózza, mint a veszett kutyát, ne hogy zavarva legyen az európai egyensúly. De

csak az európai. Ázsiában vigan billeghet a mérleg. Két állam verekszik Mandzsuriában, s a diplomaták már spekulálnak, hogy egyik vagy másik győzelme esetén hova tegyék a határvonalat? hogy egyiknek se legyen sok haszna.

Mint említettem, háboru esetén a tartalékosok is be vannak hívva, tehát éppen olyan veszélynek vannak kitéve, mint a ténylegesek. És itten van az az óriási igazságtalanság, melyet az állam nemcsak eltűr, hanem el is rendel.

A hivatásos katonák, a katonatisztek, kik állami fizetést huznak, tehát államhivatalnokok, ki vannak abból zárva, hogy megfelelő óvadék nélkül megnősülhessenek, családát alapíthassanak. Mennyiben vannak ők nagyobb halálozási eshetőségek kitéve, mennyivel kell az ő családjuk jövőjét jobban biztosítani, mint annak az ügyvédnek, mérnöknek, orvosnak vagy földbirtokosnak, a ki otthon családot hagyva elcsúsz az embervadászaton. Miért kell az ország színét javát, a legerősebb, a legegészségesebb fiatal embereket a házasi élet örömeitől elzárni. Ez a legnagyobb igazságtalanság. Talán mert kevés a fizetés? hány civil dicsekedhetik annyival későbbi korban is; vagy a tábornok ur bankettjén nem szerepelhet? ott üsse a menykő; vagy nyugdíjazva is meg kell tartani a rangot s halála után a családjának. Ez mind nem lehet kifogás, ez csak középkorba való barbarismus. Legalább 3000 család alapításának a megsemmisítése.

Vagy talán a család rosz katonává tenné; bebizonyosodott tény, hogy sokkal jobb, humanusabb katona az, a ki családjában megszokja a szeretet melegét. El kell tehát törülni a kauenziót s a katonatiszteket nem kiváltságos osztálynak tekinteni, a kik parthiekra vadásznak, hanem olyan államhivatalnokoknak, a kiknek mint embereknek éppen oly joguk van a boldogsághoz, mint bármely más halandóknak.

Vármegyénk és közelvidéke.

Bioskázó cigányok. Vasárnap az egyik hajduszoboszlói pálinkamerésben együtt iddogáltak Kaszás István és Gábor földmivesek és Pintyi Sándor vályogvető cigány. Amikor már meglehetősen mennyiségű pálinka volt bennük, Kaszás Gábor, aki most került haza a katonaságtól, azt találta mondani, hogy neki a Pintyi Sándor feleségével szerelmi viszonya volt. A cigányt hirtelen elfutotta a düh, kést rántott s Kaszás Gábor hasába döfte, aztán Kaszás Istvánnak rontott, akinek a karját szurta keresztül. A késelő cigányt letartóztatták.

Ki a felelős? Hajdúvármegye háztartási alapja 3300 korona defizitet mutatott ki tavaly, amelyet a számvévség tévedésből a közigazgatás egy-

szerűsítéséből kifolyólag számolt el. Most foglalkozott ezen ügygel a vármegye állandó választmánya és miután a miniszter kétszer is megtagadta az összegnek a miniszterium által való fedezését, a legközelebbi közgyűlésen megindítják a vizsgálatot, hogy ki is hát a hibás és felelős érte?

Hajdumegye közgyűlése. Hajdúvármegye ma, csütörtökön délelőtt 9 órakor tartja közgyűlését Rásó Gyula alispán elnökléte alatt.

Hajdudorog a Kossuth szobornál.

A jövő hónap 2-án tartandó szoborleplezési ünnepre Nánás város meghívta a szomszéd községeket is. Ezek közt Hajdudorog, mint régi hajdu testvér város, tegnap tartott rendkívüli közgyűlésen köszönettel fogadván a meghívást, elhatározta, hogy az ünnepségen, küldöttségileg részt vesz és a város küldöttsége nevében megkoszoruzza Kossuth Lajos szobrát. A közgyűlés elnöke Rajk Imre főbíró terjesztette elő a meghívó s Farkas Győző főjegyző lendületes beszéddel ajánlotta elfogadásra határozati javaslatát, mely ekképpen hangzott: „Amidőn a szomszéd Hajdunánás városban tartandó hazafias ünnepélyre vonatkozó meghívást köszönettel fogadja a képviselőtestület, ugyanez alkalommal elhatározza, hogy a magyar történelem egyik legkimagaslóbb alakjának emlékére rendezett ezen magasztos ünnepélyen magát képviseltetni s a leleplezendő szobrot a város közönsége nevében szintén megkoszoruzni kívánja.“ A javaslatot egyhangu lelkes közfelkiáltással határozattá emelte a közgyűlés s a koszoruzás ünnepi tényével, valamint a küldöttség vezetésével Farkas Győző községi főjegyzőt bizta meg. A város színe-java, előkelősége mindkét nemből nagy kocsii felvonulással rándul át a szomszéd Nánásra az ünnepélyre, a szobrot és a nagy Kossuth Lajos fiát látni és beszédét meghallgatni, azt híven, hogy Kossuth Ferencz is fog valamit mondani az ünnepségen.

Közrekerült betörőtolvaj. Búdszentmihály határában a mult héten betörték a Kiss András tanyaházába a gazda távollétében s különböző tárgyakkal együtt elemelték a gazda ünneplő fekete öltözetét, vadonatúj téli sapkáját, bundáját s csinosan

Minden versenyt kizár

a Gerő áruháza. A legelegánsabb térfi- és fiu ruhát csak ott lehet legolcsóbban vásárolni. DEBRECZEN, piacz-utca 47., a Dréher sörcsarnok kapuja mellett, (az „Emke“ kávéházzal szembe.)

esztargályozott szép sárga színű csiszolt kézi botját. A tetteseknek az odavaló csendőrség nem tudott nyomára jönni. Gyanúba vettek egy Gyöngyösi Jánosné vén ismert csavargót, kinek a betörést követő napokban a vidékről nyoma veszett. Körözvényt bocsátottak ki tehát személyleírásával s az elorzott holmik felsorolásával utána a községekhez a csendőrséghez. Egy ily körözvény került Dorogra is. A napokban beállított Bányai János dorogi napszámos az előjárásához, hogy az ő 19 éves Sándor fia önkéntes akar lenni, hát vigyék vizitációra katonáék elibe. A szegletbe támasztott sárga fényes sélabot szemet szurt Kanyuk Lipót jegyzőnek, jó szimattal rögvést megérezte rajta az illetéktelen kézben forgást s megdicsérte, hogy szép bot. Bányai János, mint ha csak ő személyét illette volna a dicséret, büszke hangszólyal mondta rá:

- A fiam szerezte.
- Ugy?
- Igen. Tokajba volt. Onnan hozta!
- Mikor?
- A múlt héten.

Kanyuk a csendőrséghez küldött, honnan Kovács Ferencz őrmester előtermelt a körözvénynyel. A Bányai lakásán aztán meg is találták a körözvény leltárához tartozó holmit, az új ruhában tetszelgő önkéntes katonajelölt Sándor fiu nem is igen tagadta a dolgokat. Szépen beismerte, hogy honnan szerezte, miképen törte fel a lakatot, a tanyaját zárját, hogy kötözte batyuba a hátára az apróságokat s hogy kanyarította ezek tetejébe a bundát a nyaka körül. Az őrmester aztán átkísértette a hajdunánási járásbíróházba, a honnan előállítják majd a vizitációra a törvényszék büntető tanácsa elé, a sárga szép fényes bottal, a jó ákáczával.

Menesztett főherczeg.

Szenzáció a hivatalos lapban.

Olykor-olykor a hivatalos lapban, ebben a szürke, száraz ujságban is vannak szenzációk. Persze csak úgy odavetve, vagy eldugva, elrejtve a sorok között, hogy meg ne értsék avatlatlanok. Csakhogy éppen ezek a dolgok azok, amik legjobban ingerlik a kíváncsiságot és a legtöbb esetben sikerül is kihámozni a rejtélyt. Most megint egy osztrák főherczegről szól az ének. Pár hónap előtt feltűnést keltett udvari körökben, hogy Lajos Viktor főherczeg, a király testvéröccsét **összes állásaitól megfosztották** és az önkéntes nyugdíjba menés formájában **eltávolították Bécsből**. Ugy hallatszott akkor, hogy a kegyvesztett királyi rokont valamelyik távoleső kastélyába internálják. A kegyvesztés okát nem igen árulták el s csak sejtetni engedték, de azért kétségtelen, hogy a főherczeg ur valamelyes botránynak volt a hőse.

A hivatalos lap most Lajos Viktor főherczegnek a magyarországi és ausztriai Vörös-Kereszt-Egylet védnök-helyettesi tisztétől való felmentését — más szóval: elcsapatását — közli. A királyi kézirat hangja a lehető legridegebb és a szokásos forma ellenére, a kézirat Lajos Viktornak főherczegi címét sem tartja érdemesnek megemlíteni, ami nagyon is valószínűvé teszi, hogy tényleg nem érdemes arra. A feltűnést keltő kézirat szövege ez:

Kedves gróf Tisza! Lajos Viktor testvéröccsém a magyar szent korona országainak Vörös-Kereszt-Egylet és az ausztriai Vörös-Kereszt-Egylet védnök-helyettesi méltóságától saját kérelme folytán felmentem. Kelt Bécsben, 1904. évi szeptember hó 17 én, Ferencz József s. k. Gróf Tisza István s. k.

Bécsből jelentik, hogy udvari és diplomáciai körökben egyáltalában nem titok Lajos Viktor főherczeg menesztésének az oka. Udvari intrikák képezik a háttérét ennek a dolognak, a szenzáció azonban abban van, hogy milyen irányban és ki ellen irányultak ezek az intrikák. Nemrégiben egy előkelő budapesti napilap óvatos formában, az „öreg király“ életéről közlővén intim dolgokat, megemlékezett ezekről az intrikákról is, melyek azonban nem ölthettek komolyabb jelleget, mert a király „egy kézlegyintéssel megsemmisít“ minden ilyen titkos és ravasz udvari cselszövényt.

Mi az ujság?

Bónis-estély. Miskolczi írók: Vasárnap volt az évfordulója annak az ország-szerző feltűnést keltett párbajnak, melyet Bónis Sándor a haza becsületéért vívott meg a magyart gyalázó Struchly kapitánnyal. Ebből az alkalomból a Bónis Sándor tisztelői és barátai szép számban gyűltek össze a „Korona“ vadászszobájában, hogy megünnepejék ezt az évfordulót és annak hőst. A lakomia kezdetén dr. Hebrony József ügyvéd magas szárnyalású beszéd kíséretében nyujtotta át az ünneplőnek a közadakozás után beszerzett diszes művü ezüst serleget és érdeme szerint méltatta az abba bevészt jelszót: „Ne bántsd a magyart.“ Hazafias érzelmekkel duzzadó, ékes szavakban köszönte meg Bónis Sándor a nem várt és nem keresett kitüntetést és a jelen voltak tapsai között jelentette ki, hogy a **hazáért bár mikor életét és vérét feláldozni kész.**

Vendégszerelő szarvasok. Nincs szebb élvezet, mint ősszel az erdő mélyében, az erdők királyának, a szarvasnak bögését hallgatni. Ezt tartja a thüringiai is, ki holdvilágos éjjelen családotól vonul ki az erdőbe és áhitattal hallgatja az erdők csendjében a fal-felhangozó szarvasbögést. — Az eisenachiak a Vilmos-völgyet keresik fel, a gothaiak pedig az „Inselsberg“ környékére zárandokolnak. Friedrichsrodában az ujságokban adják tudtul a vendéglősök, midőn az erdő visszahangzik királyának érczes hangjától. S nemelykor igazán érdekesek ezek a szarvas-bögés-hirdetések. A „Friedrichsrodauer Zeitungban“ például a következő olvasható: „Parkhotel Reinhardsbrunn. Mától fogva esténként nagy szarvssbögés. Kedvező idójárás esetén a teremben is.“ Tényleg többet már nem is lehet kívánni az idomittatlan szarvasoktól.

Katonai vívmány. Katonai vívmányokért küzdöttünk és osztrák „engedmények“ lettek belőlük. Már pedig nagyon gyanus az mindig, amit a maga szántából enged az osztrák. Imhol úgy szól a legujabb engedmény, hogy a katonai hatóságok kötelesek Magyarországon magyarul levelezni. És most minden kommentár nélkül betűszóval közöljük ezt a katonai átiratot, amely az engedmény legelső terméséből való.

Kais. u. königl.

Infanterieregiment Baron von

Schweitzer No. 82.

Tekintetes

Tamás Zs. János urnak

Kaszoly-Altizen.

Besztercze, 1904. szeptember 14 én.

Vonatkozolak folyó év Augusztus 24-én beadott kérésére értesítve lett, hogy kérésének szabadságulást a második szolgálati évbe álo fiait Tamás Lajost helyviszonyunk nem törvényhetik, és egyáltalában két éves szolgálok szabadságolás nem is bekövetkezik.

Henriquez
Oberst.

A derecskei számellenőr öngyilkossága.

Az öngyilkosok családja.

Tévirati hírből jeleztük, hogy Kondor Ferencz, a szomszéd derecskei járáshoz kinevezett számellenőr, még midőn állását elfoglalta volna, öngyilkosságot követett el. Ezen szenzációs öngyilkosságról Pécsről a következőket írják:

Egy széles körben ismert ifju öngyilkossága keltett tegnap délután nagy szenzációt városunkban. Kondor Ferencz pécsi adótsit, ki csak néhány nap előtt nevezett ki a pénzügyminiszter Derecskére (Bihar megye) járási számellenőrré, az öngyilkos. A szenzációt nagyban növeli annak rejtelmessége, titokzatossága, mert senki sem sejtte, hogy mi kergethette az életvidám fiatalembert az öngyilkosságra. Kondor Ferencz közvetlen a völegénysége előtt állott s a beavatottak azt hiszik, hogy mert Derecskére és nem Mohácsra neveztek ki őt számellenőrnek, ahova nagyon kívánczolt, azért követte volna el az öngyilkosságot.

Kondor Ferencz ezelőtt három évvel Mohácsról került Pécsre és itt is hamarosan igen sok jóbarátja, tisztelője akadt. Csendes, szerény viselkedésével a vele érintkezők rokonszenvét mindjárt az első találkozásnál meg tudta nyerni. Pontos munkaszerető hivatalnok volt, szabad idejében pedig nagy szeretettel foglalkozott különféle sportokkal és mint ilyen, agilis tagja volt a pécsi atletikai klubnak, ahol mint első rangú vívót és elismert football-játékos ismerték őt.

Kondor Ferencz szombaton még vídám baráti körben, jó kedvvel töltötte el az estét és barátai aligha sejtették ekkor, hogy ő már bucsuzik tőlük. Vasárnap délután Kondor édes anyja Petrezselyem-utca 1711. számú lakásán visszavonult szobájába, ahol 2 óra körül fegyverdurránás riasztotta fel hozzátartozóit. Édes anyja és testvérei kétségbeesetten siettek be szobájába: Kondor Ferencz átlőtt, vérző fejjel a levert a dívánon és még egyre kezében szorongatta a vadászfegyvert, amelynek golyója kioltotta életét. A golyó a száján hatolt be a koponyájába, a jobb halántékán jött ki és azonnal megölte őt.

Kondor Ferencz még alig volt 30 éves, Sümegen (Zalamegye) született, ahol állítólag atyja és nagyatyja is hasonló módon öngyilkossággal vetettek véget életüknek. Mint külön érdekeséget említjük meg, hogy a Mohács és Vidéke című lapnak éppen vasárnapi számában tárca jelent Kondor Ferencz tollából „Utközben“ címmel. Ezt nyomtatásban már ő maga se olvashatta el. Idegessége halálba kergette. Édes anyján kívül két nővére gyászolja, mint legközelebbi hozzátartozói. Biharban megüresedett egy számellenőri állás, melyet a kinevezett még el se foglalhatott! Lesz pályázó bőven. Kondor helyet csinált másoknak!

Meggyilkolt aggastyán.

(Rablógyilkosság Szentesen.)

Szentés város lakosságát rémes rablógyilkosság tartja izgatottságban. Tegnap éjszaka meggyilkolták és kirabolták Szépe Lajos 81 éves magánzót, a lányát pedig félholtra verték. A megdöbbentő esetről alábbi tudósításunk szól:

Ma reggel vérbe fagyba találták a kiséri lakásán Szépe Lajos aggastyánt, aki vagyons ember hírében állott Szentesen. Az öreg mindenki zsupori embernek ismerte, aki csak egy czélra áldozott néhány év előtt. Szépe Ferencz nevű unokaöccsének mérszáros üzletet nyitott és ellátta pénzzel. **A fiatal ember azonban meggyilkolta és kirabolta Kállai József szőlőtulajdonost és emiatt bevitték a Csillagba.**

Az öreg Szépe sok pénzt áldozott, hogy kiszabadíthassa az unokaöccsét, de nem sikerült neki. Szépe Ferencz életfogytiglani fegyházra ítéltek és jelenleg a váci fegyházban tölti büntetését. Az öreg emiatt nagyon buskomor lett és mindenkivel veszekedett. Még a lányával is összeveszett és külön lakásban laktak. Ettől fogva szinte remete életet élt Szépe Lajos, akiről az utóbbi időben még inkább elterjedt az a hír, hogy nagyon sok pénze van.

Tegnap éjszaka valami ismeretlen gonosztevő, aki megtudhatta, hogy Szépe Julianna férje nincs otthon, így a ház őrző nélkül van, betört hozzájuk és baltával szelhasította az öreg fejét, a lányát pedig halálosan megsebesítette. Szépe Lajos nyomban meghalt, a leánya pedig életveszélyes sérülésével a kórházban fekszik. A rendőrség megindította a nyomozást, de eddig eredménytelenül.

Színház.

Bérlők színházukban. A földszinti és az első emeleti páholyokat mind kibérelték. Szerdán este öt óraker zárta le a béreleteket a színházi pénztár. A támlásszékek bérelte is szép számot tesz ki, azonban tamlásszéket még mindig bérelhet a közönség.

A földszinti páholyok bérlői A) napon a páholyok száma szerint sorban: Magos György, Rikl Géza, Váradi Szabó Jánosné, Sesztina Lajos, Szikszay Szabó József, Szabó Emma, Sámy Béla, Rásó Gyula, Kölcsey Sándor Reichmann Armin, Aron Jenő, özv. Kovács Lajosné, Kiss Aron, özv. Sárvary Ferenczné.

B) napon: Miskolczy Lajos, Simonffy Imre, Huzli Lujza, Veres Lászlóné, Rosenfeld Salamon, Vecsey Viktor, Lestyán Adorján, Losonczy Álmos, Fried Emil, Kerekes Géza, Rotsnek Emil, Liszka Nándor, özv. Varga Ferenczné, özv. Boczkó Sámáelné.

C) napon: Karap Mór, özv. Simonffy Béláné, Szikszay Gyula, Aczél Géza, Békéssy László, özv. Csorba Lajosné, Szabó Kálmán, Vinnay Géza, Simonffy Pál, Domahidy Elemér, Szentkirályi Tivadar, Kovács József, Bernáth Elemér, Dalmy és Huttlész.

Az első emeleti páholyok bérlői A) napon: özv. Jasinczy báróné, Katz Mihály, Könyves Tóth Kálmán, Balkányi Miklós dr., Gajzágó Béla, Szikszay Lajos, Kaszanitzky Endre, dr. Kalmár és Koncz Elek, Igyártó Sándor, Szabó Sándor, Jeney Miklós és dr. Benedek, Szabó Miklós, Csanak József és János, Falk Lajos, Fehér Ferencz dr., özv. Szabó Antalné, Kiss Ferencz, Dicsöffy József. **B) napon:** Tüdös János, Kola János dr., Veszrémy Zoltán, özv. Király Ferenczné,

Fisbein Ignác, Reviczky József, Géressy Kálmán, gróf Dégenfeld József, özv. Jármay Elekné, Brunner Edéné, Komlóssy Arthur, ifj. Bosznay és Tóth, Ormódy Lajos, Pongrácz Géza, Nemes Kálmán, Kenyeres Károly, Löfkovics Arthur, dr. Kenézy és Török. **C) napon:** özv. Derzsy Lászlóné, Szabó és dr. Tóby, Kernhoffer Lajos, Márk és Lengyel, Fazekas Sándor, dr. Ujfalussy József, Vecsey Zoltán, Komlóssy Dezső, Szunyog Sándor, Brukner Ernő, Zádor Lajos, özv. Béressy Sámuelné, Szántó Győző, Moskovits Miksa, Tóth Aurél, Bechert Manó, Orosz Endre, Kolbenheyer és Szücs Miklós.

Földszinti támlásszékek bérlői:

A) napon: L. Nagy Bálint, dr. Öreg János, Jobbágy János, dr. Dóczy Emil, Tóth Imre, Czeglédgyula, Ungváry József, Koffler Béla, Rosinger József, Gyémánt Samu, dr. Nyiry Ernő, Füleky Pál, Áron Miksa, özv. Kanizsay Endréné, özv. Jablonczay Kálmáné, dr. Fejér Ferencz, dr. Szacsuvay Elemér, Hevesi Gyula, Biró Géza, dr. Berger Andor.

B) napon: L. Nagy Bálint, Jobbágy János, Fodor Józsefné, Sándor Imre, Hegedüs Sándor, Ungváry József, Balkányi Emil, dr. Weinberger Sándor, B. Bödi Ella, özv. Weinberger Lajosné, dr. Burger Péterné, Fodor Jakab, Suhajda József, dr. Weisz József, özv. Kanizsay Endréné, dr. Czákó Zsigmond, Ungár Jenő, dr. Berger Andor, Berger Jenő, Bárány Mór.

C) napon: L. Nagy Bálint, Jobbágy János, Pásztor Gyula, Tafler Ignác, Hajnal Samu, Csáthy Ferencz, dr. Magoss György, Dalmy Barna, Békes Lajos, Erber Ernő, Hütter Károly, Ungváry József, Nánassy Miklós, dr. Weinberger Sándor, Kandel Ferencz, Molnár Ferencz, özv. Beszterczey Károlyné, Mandel Jenő, Hollender József, Váradi Ignác, Geiger Miklós, Fischbein Jenő, özv. Mentze Henrikné, özv. Kanizsay Endréné.

Megérkeztek a színészek. A színház társulat java része már haza érkezett nyári állomásáról, még csak a drámai személyzet van Máramaros-Szigeten, ahol ma este játszanak utoljára. Holnap már itthon lesznek ők is.

Egyházak és iskolák.

A „Főiskolai Gyorsíró Egylet” f. hó 27-én kedden tartotta meg XXX-ik alakuló gyűlését. A tisztikar a következőleg alakult meg: Elnök Zöld József jk. Főjegyző: Kemény Pál. Aljegyző: Órás Géza. Pénztáros: Nagy Imre. Könyvtáros: Jóljárt István. Tanfolyamvezetők: kezdőknél Zöld József, haladóknál: Kemény Pál, gyakorlóknál: Nagy Imre. Választmányi tagok: Gilicze Sándor, Bán István, Bóné András, Sáfár László, Ador Dániel és Szentpáli Zsigmond.

Az onoddi iskola megnyitása. Az onoddi tanyai iskolát ünnepélyesen október 2-án nyitja meg a város hatósága, a melyet Oláh Károly tanácsnok fog képviselni a megnyitáson.

Új előfizetést nyitunk október elsejétől

1 óra 1 korona.

Mutatványszámokat szívesen küldünk.

Napi előfizetést

is elfogadunk, úgy hogy a megrendelő a kézbesítés alkalmával fizeti naponta a

2 krajczárt.

Minden előfizető **ingyen** kapja a Debreczeni Független Újság december elején megjelenő **czimtárral ellátott**

Nagy Képes Naptárát.

Telefon 18 és 339.

Kiadóhivatal Piacz-utca 47—49.

UJDONSÁGOK.

Megérkeztek a mesemondók.

— Pósa bácsi és Lidi néni fogadása. —

Nagy szeretettel készült Debreczen a nagy magyar költő, a magyar gyermekek búbajos szavu Pósa bácsijának és szerette élete párjának, a mesemondó Lidi néninek fogadására. Oh, de megérzett, hogy e készülődést nem politikai pártok vezetik, hogy hódoljanak valamelyik napi nagyság előtt, hanem a tiszta, minden dobbanásában nemesen érző szülői szív ösztökelte, mert gyermekek második édes apját és édes anyját várta, alig várta Debreczen.

Kora délután lobogók alatt párosával vonultak ki az állomáshoz a levélsárgító és hullajtó ösztöl még el nem rabolt virágokból kötött bokréttakkal az iskolás gyermekek. Repeső szivecskéjük alig fért meg kis kebelükben az izgalomtól. Oh, hogy is ne. Hiszen az ő édes szavu Pósa bácsijukat várták, akitől olyan sok szép verset tudnak, tanulnak, akit nemsokára szinről szinre láthatnak.

Eszernyi és eszernyi tömeg az állomásnál.

Három óraker igen előkelő s nagy, sok ezer emberből álló közönség lepte el az állomás előtt elterülő térséget. Eljöttek gyermekükkel a szülők is, hogy örömeikben osztozkodjanak s hány köny csordult ki előre a szemükből, mikor a gyermekek tapsikoltak s mosolygva mondogatták egymásnak: — Jön Pósa bácsi! Itt lesz Pósa bácsi!

A várótermeket, a folyosókat s a peront is teljesen megtöltötte a közönség s minden szemben az önzetlen lelkesedés ragyogott.

Egyszerre nagy lett a zsvaj, mikor valaki elkiáltotta:

— Jön a vonat!

Mindenki előre szeretett volna jutni, hogy minél hamarabb láthassa Debreczen alig várt, kedves vendégeit. Kint is gyorsan megtudták, hogy megérkeztek Pósa bácsiék. A kijárattól egész Könyves Tóth Kálmán papi lakásáig a két sorban felállított iskolás gyermekek között végig futott a hír: — Mindjárt jön Pósa bácsi! Bent pedig Rácz Károly zenekara zendített rá a Rákóczi indulóra s a közönség izgatottan leste, hogy melyik kocsiból lépnek ki a váry.

várt Pósa bácsi, meg Lidi néni! Viharzó éljenzés zugott szakadatlan, míg fel nem ismerték az egyik első osztályu kocsiából kiszálló költőt. Oláh Károly tanácsos rögtön elébe sietett. Lesegítették Pósanét a kocsiból és a közönség egyetlen pillantás alatt úgy körül fogta őket, hogy nagy nehezen lehetett csak az első osztályu váróterembe jutni, hol üdvözölték a vendégeket.

A város és a Csokonai kör.

Bent a váróteremben Debreczen szabad királyi városa nevében Oláh Károly tanácsos üdvözölte lelkes szavakkal a nagy költőt, a magyar gyermekek szeretve szeretett Pósa bácsiját és a költő bájos hitvestársát. A „Csokonai Kör” nevébe pedig Komlóssy Arthur fogadta Pósat, nagy költő társa, a halhatatlan Csokonai Vitéz Mihály városában.

Pósa válaszol.

Ez üdvözölő beszédekre Pósa válaszolt. Hangja reszketett a gyönyörűségtől, mikor körülbelül ezeket mondta:

Alig vártuk, hogy megérkezzünk ez ősi magyar városba. Mikor láttuk, hogy borongós az ég, egymást biztattuk, hogy ne szomorkodjunk, hiszen nemsokára Debreczenbe érkezünk. S mennél közelebb jöttünk, annál kevésbé törődünk a sárguló falevéllel, a permetező esővel, úgy éreztük, hogy az eső minden cseppje gyöngygyé változik s mintha arany-szavu madarak zengtek volna a fülünkbe szebbnél-szebb dalokat. Köszönöm ezt a nemvárt, igen szíves fogadtatást. Ebből a szeretetből bokrétát kötök magamnak elhervadtatlan, édes emlékképen.

Lelkes éljenzés fogadta Pósa bácsi szívből jött, őszinte szavait s kint pedig a gyermekek alig várták, hogy az ő meleg, piciny szívek lelkesedésével átölelhessék az ő nagy költőjüket, amilyent — ki tudja — ad-e még a jó Isten a magyarnak?

Az állomás előtt.

Megható szép jelenet volt, mikor Pósa bácsi az állomás előtt a gyermekcsereg közé lépett. Szakadatlanul éljenztek, tapsoltak. A szülők pedig csendesen, boldogan könyeztek.

És itt egy csinos fiucska a kis Geiger Pista verssel üdvözölte Pósa bácsit és Lidi néni. Ime itt van belőle egy strófa:

Pósa bácsi, Lidi néni,
Kiknek magyar a szíve,
Hosszúra nyujtsa éltetek
A magyarok istene!

Majd a két kis Morvay leányka pedig szép nagy virágbokrétát nyújtott át Lidi néninek, ki meghatottan köszönte azt meg s kit Könyves Tóth Kálmán vezetett karján a gyermekek között egész az ispotályi paplakig. Mellettük ment Pósa bácsi, ki közben megölelt egy-egy nagyobb hangu, bátrabban éljenző leánykát, fiúcskát.

Ünnepség a paplak előtt.

Az ispotályi paplakás kis kapuja mellett álványt állítottak. Mellette a Magyar testvérek bandája állott. Mikor már köze-

ledtek Pósaék, a Rákóczi induló fogadta őket. Majd mikor a kapuhoz értek, a kis Magyar Imre díszmagyar ruhában, sástollas süvegben, balkezében hegedűjét tartotta, nagy bátrán, okosan szavalt el üdvözlésképen Pósa bácsi egyik szép versét. Majd kezébe vette kis hegedűjét s eljátszotta a Pósa Dankó nóták egyik igen szép dalát: „Eltörött a hegedűm!”

Olyan szépen sirt kezében a hegedű, igazi gyönyörűséggel hallgatta minden ember. Azután Szilágyi Róza lépett az emelvényre s elszavalt Könyves Tóth Kálmán ez alka omra írott szép versét. Itt közöljük a szépen elszavalt s igazán szép költeményt:

Költőnk! mesélj! Gyöngysordalod szívünkbe
Arany kertből átültetett virág,
Gyermek sereg kiált ma lelkesülve:
Mint atyánkra, úgy tekintünk mi rád!
Ki vagy? komor éjt elűző szövétnék,
Vezér, ki szép mesés országba visz.
Nevelsz jó gyermeket hü szülőknek,
Idegentől védő szilárd paizs.

Gyermek világunk kristály tiszta tükre,
Anyát szeretni könyved megtanít,
S ha befuvallsz lágyan tündéri kúrtbe,
Hangjára lelkünk bontja szárnyait,
Leszállsz, ölelsz s aztán emelsz az égig
Szin-igazság, mihez mári szó se fér,
Ha szárnyait muzsád s meséd vazénylik,
Kis gyermek is óriással felér.

Ki vagy? ha szenvedünk a bécsi kéztül,
Lantod pengette tisztító vihar,
Dörögsz s a mélyen alvó vére pezsdül,
És ebredez a csüggedő magyar.
Szívből patakzó nótád ősi hársfa,
Szerelmet bug . . . hazáról énekel,
Repülve száll . . . sikot, hegyet bójárva
A nép ajkán ezer életre kel.

Te nemzetednek szíve vagy s dalodra,
Mely virágos szívedből fölfakad
Kicsiny és nagy egy dalba össze forva
Igy énekel: Legyen hazánk szabad!
Ez Pósa bácsinak eszményi vágya
A miért küzd, csak akkor éri el;
E rózsás kikelet jöttére várva:
Mesélj nekünk! városunk ünnepe!

Pósa bácsi ekkor a kis Szilágyi Rózának így szólt: Áldjon meg az isten kis lányom; minden szavad arany kulcs volt, melylyel a szívembe nyitottál. Majd Magyar Imrénék szólt: Arany kulcs volt Imre fiam a te szavad is, a te muzsikád is. Szavad úgy zengett, mint a legszebb muzsika, muzsikád úgy szólt, mint a legszebb beszéd. Azután megcsókolta a két gyermeket Pósa bácsi.

Az óvodások ünnepe.

Könyves Tóth Kálmán udvarában bent, az ispotályi ev. ref. óvoda növendékei énekel üdvözölték Pósa bácsit, majd Czeglédy Etelka és Horváth Kálmán öt esztendő kis gyermekek együtt mondtak el egy szép üdvözölő versikét s a fiucska Pósa bácsinak, a kis leány pedig Lidi néninek adott át egy-egy szép virágbokrétát.

Ilyen volt a szerdán délután lefolyt ünnepség. Szív diktálta minden mozzanatát s szívhez szólott minden szava.

A tegnapi estét Könyves Tóth Kálmán magyaros, vendégszerető házában töltötte el a költő és felesége, ma délelőtt pedig látogatókat tesznek a városban ismerőseiknél.

Az első mesemondás.

Az első mesemondó este ma délután 5 órakor lesz a városi színházban. Nyitányt a Magyar testvérek zenekara játszik. Ezután Szávay Gyula költő, a Kisfaludy-Társaság tagja mond megnyitót a mesemondó estékhez. Majd a városi ev. ref. elemi iskolások és tanítók küldöttsége ad emléktárgyat Pósanak s a jelentkező intézetek üdvözlik a mesemondó költőt. Most Magyar zenekara játszik Pósa-Dankó nótákat. S ekkor következik a mesemondás. Pósa bácsit és Lidi néni körülveszik a színpadon a gyermekek s először Pósa bácsi mesél, mesél . . . Erre szünet következik. Magyarok újra Pósa-Dankó dolokat játszanak és ezután Lidi néni mesél. Berekesztésül Pósa bácsi imádkozik a gyermekekkel s zenekari kísérettel a gyermekek és a közönség eléneklik a himnuszt.

A holnapi mesemondó este lefolyása is ilyen lesz, de ekkor Ráczy Károly zenekara játszik, ki a debreczeni cigányzenekara nevében babérkoszorút nyújt majd át a nagy népdalköltőnek s ugyanekkor a Svetic-intézet növendékei emléktárgyat nyújtanak át Pósa bácsinak.

E második mesemondó este után nagy lakoma lesz az Angol Királynőben.

Jegyeket a színházi pénztárnál lehet kapni délelőtt és délután.

Nyílt seb, melyet senki sem orvosol.

— A kártyabarlangokról. —

A kártyabarlangok a debreczeni közélet nyílt sebei. Hiába voltak olykor-olykor a nagy felzudulások, ezt a bűnt kiirtani még idáig nem volt képes sem a rendőrség, sem a sajtó. Ugy hogy a közönség köréből talán joggal is hangzik fel a panasz, mert senki sem veszi komolyan a barlangok üldözését.

Pedig, hogy a családi életnek is megrontói ezek a bűnfészkek, sok jobb sorsra érdemes életnek a züllését is okozták és okozzák a megismétlődő panaszok: a némelykor nyilvánosságra jutott botrányok is bizonyítják. És az ilyen kártyabarlangok ellen fakad ki azon kétségbeesett urasszony is, kinek levelét a helyiségek megnevezésének kihagyásával alább közöljük azon megjegyzéssel, hogy e helyről is felhíván a panasz tárgyára a főkapitány ur figyelmét, továbbiak végett a levelet hozzászármasztattuk, hisszük, hogy e sorok, e levelek nem irattak meg hiába. A levél így hangzik:

„Olvasván becses lapját, tehát bizalommal fordulok szerkesztőségéhez, hogy a . . . . .ban és az . . . . .ban székelő kártya barlangokat szétugrasztatja és ez által megment minket a tönkre jutástól, de nemcsak minket, hanem vagy száz uri családot és egy csomó fiatal embert, kik ezen kártya barlangoknak áldozatai szegény férjessel együtt.

Remélem, hogy utána jár ezen dolgoknak és becses lapjában szellőzteti;

Minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességek, illatszerek, szappanok, cosmetikai czikkek főraktára Debreczenben és Hajdumegyében.

Dr. Rothschnek V. Emil utóda
Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerésznél
„Arany egyszarvu” gyógyszertár,
Kossuth-utca 8. szám. (A színház mellett.)

mert én már a bűnügyi osztálynál is tettem jelentést és nem értem célt.

A megdöbbentő panaszos levelet, miután a nyilvánosság előtt is felhívjuk a figyelmet, a kártyabarlangok megnevezésével a főkapitány urnak adjuk át. A debreczeni közélet ezen nyílt sebeit kitisztítani, meggyógyítani és a barlangokat a következőket, kiméletlen üldözéssel kiirtani az ő legszebb feladata. Egyedül ezzel örök érdemeket szerez.

— **Népfelkelők szemléi.** Október hó 1-én napján kezdődnek a népfelkelő szemlék, amelyek a honvédséghez és közös hadsereghez tartozó népfelkelők tartoznak jelentkezni. Debreczenből 1134 népfelkelő tartozik jelentkezni s közel 1000 ember vidéki illetőségű, de itt tartózkodó. A szemlék a Péterfia-utcai honvéd laktanyában tartatnak meg és pedig 1., 3., 4., és 5-én.

— **Az új iparosok.** A rendőrség, mint első fokú iparhatóságnál szeptember hó első felében az alábbi iparosok váltották ki engedélyeiket: Szabó János 2 fogatu 12. számú bérkocsi Csapó u. 43. Balogh Ferenczné fűszerkeres. Bocskaitér 10. Békés Emil szesznyakereskedés Bara utca 1. Sipos Bálint szalonna keresk. Csonka-utca 20. Csapalszki József cipész Teleki-utca 102. Vachtler Gusztáv asztalos Faragó-utca 14. Nagy József taligás Tégláskert III. j. 7. sz. Gál Imre csemege és vad keresk. Péterfia-utca 15. Özv. Nagy Gáborné szappan ker. Csillag-u. 52. Weiszberger Mihály kerékpár készítő Arany János-u. 11. Krajnik József szatóc Teleki u. 59. Prunyi István ügynök Burgondia u. 3. Ozga Gyula sütő Mórcaz telep 1. sz.

— **Meghaltak:** özvegy Magyar Lászlóné Radics Anna ev. ref. 71 éves magánzónő, Klein Lajosné Eizerfel Háni izraelita 41 éves.

— **Vadludak húzása.** Borongós az éjszaka. Haldoklik a természet. A beállott hervadás után elközelget a tél is. Megkezdődött a madársereg vándorlása. Valahonnét a lengyel, az orosz tavakból hangos gágogással bolyganak alá visszomjas magyar alföldünkre. Szegénykék. Itt nem igen pihenhetnek meg. Kiszaradt az őszmezős tófenék, ki a folyócskák. Mégis a vadász ember, a pusztát szerető ember szive megdobb, midőn az éjszakában, a felhők körül vadludak gágogását hallja. Az este, az éjszaka folyamán sok ilyen vándor vadmadár csoport repült át városunk fölött.

— **Dióttermés kétszer.** Az enyhe őszön a gyümölcsfák másodvirágzásáról sokszor kaptunk értesítéseket, de hogy gyümölcsfa kétszer hozzon termést, az mégis említésre méltó, különösen diófánál, amely másodvirágzásra sem igen adja oly könnyen magát, mint az akác, alma vagy barack. Ez a természeti ritkaság esett meg Debreczenben, a Csokonai-utca 14. szám alatti házban, ahol Szentesi Mihály uram diófája nemcsak kivirágzott a csendes őszön, hanem apró diókat is nevelt, amelyek most ugyan csak babszem nagyságúak, de még nőhetnek, ha csendes őszi idő marad.

— **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** A legutóbb tartott városi közgyűlés a Debreczenben létesítendő babaképző intézet céljaira több mint 300.000 koronát szavazott meg. E határozatát a belügyi kormány most érkezett leiratában jóvá hagyta.

— Debreczeni birtokváltások.

Özv. Barta Mihályné Kovács Julianna veszi a pusztá Bányi 92 sztkjvben foglalt 11 hold 67 négyszögöl kaszálót Kovács Ferencz és társai $\frac{4}{6}$ részét 1500 koronáért. — Tegdes Károly és neje Szigeti Julianna veszik a debreczeni 8815 sztkjvben foglalt 1274 négyszögöl Sesta kerti szőlőt Mayer Gézanétó 6400 koronáért. — Jenes Sándor és neje Piroška Ilona veszik a debreczeni 7007 sztkjvben foglalt 300 négyszögöl Csige kert szőlőt Vida József és nejétől 900 koronáért. — Balogh Sándor és neje Nagy Mária veszik a debreczeni 9731 sztkjvben foglalt 416 $\frac{1}{2}$ négyszögöl Csapó kert szőlőt Balogh Imre és neje Toldi Erzsébettől 1400 koronáért.

— **Csapodár völegény.** A „Szalontai Lapok” vasárnapi számában egy szalontai polgár következő nyilttéri nyilatkozatban hívja fel a közfigyelmet egy csapodár völegényre: Jóakarattal figyelmébe ajánlom a nagyszalontai szülőknek, kiknek férjhezmenendő lányuk van, hogy ama d. Sz. F. nevű könnyelmű gondolkodású vagy szeleburdi fiatalembertől, ki a hét első napjaiban 4 óra leforgása alatt cs. Sz. M. — továbbá Sz. M. s majd K. M. nevű és így három szalontai leányt kért meg, vagy jegyzett el: a legkomolyabban óvakodni. N. Szalonta, 1904. szept. 21. Egy szalontai polgár.

— **Vasutasok, mint rendőrök.** A vasuti állomás rendes tanyája éjszakanként a csavargóknak. Az ott rendezett razziák azonban nem vezettek eredményre, mert amint a csavargók rendőrt látnak, elmennek. A múlt éjjel a rendőrség úgy segített a bajon, hogy az állomás főnök engedelmével 40 vasuti hordár segítségét vette igénybe és összefogdosta az összes gyanús alakokat, akik közt több büntetett előéletű, körözött egyén is akadt. A vasutasok pompásan beváltak rendőröknek is.

— **Letartóztatás a vasuti állomáson.** Váltani küldte Szabó Anna cselédjét Scheffel János pékőrmester. Husz koronás aranyat adott át neki; de a cseléd megszökött vele. A pékőrmester feljelentette és Botos András rendőrsparaucsnok az állomáson le is tartóztatta a szökött cselédet, akinek azonban a gazdája megbocsájtott és haza engedte azon reményben, hogy visszatér. Még utiköltséget is ő adott neki.

— **„Az ittas vendég kirablása”** cím alatt megjelent hírek a kiegészítését kérték tőlünk. Az Otthon kávéház tulajdonosa a nevezett két cigánynyal megjelent és az esetet a következőkben adta elő. K. J. szatóc nála mulatott és távozóban magához intett 4 cigányt és kérte őket, hogy zenéljenek nekik, ígért egyenként 10—10 forintot, a cigányok rá is álltak és követék a kocsi, először haza hajtattak K. J. feleségének zenét adni, azután pedig betértek egy éjjeli mulatóba és a két cigány azt állítja, hogy K. J. pénzt itt verte el. Érdekes, hogy a cigányok is feljelentették K. J. szatócsot, mert nem fizette ki őket.

— **Utcai botrány.** Tóth Sándorné paprikaárulónő a Csapó-utczán úgy nekiesett Sándor Imrénének, hogy csak a rendőr tudott véget vetni az utcai harcoknak.

— **Festőművészek** telepedtek meg városunkban, kik hivatván a művészi életet új életre kelteni. Fekete és Nagy festőművészeink neve, széles az országban ösmert és eddig elért gazdag sikereik biztosítékot és nyugtának, hogy megrendelők minden igényt kielégítendik. Festőműtermük Darabos utca 17. sz. a. van.

x **Pénzkölcsönök** személyhiteire, jelzálogra gyorsan kiadkozól a 27 pénztézzettel összekötötésben levő Rácz Béla bankirodája Debreczen, Csapó-u. 12. Telek-könyvi kivonat, kataszteri birtok iv elnézése után azonnal megtudható, minő és mennyi kölcsön eszközölhető ki ingatlanra. Törlesztéses kölcsönök kisebb bérházakra is kaphatók. Bővebb magyarázatra vonatkozó tervezet Csapó-u. 12. sz. a. ingyen kapható.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

x **Uj! Kézi szőlőprés,** melylyel mindenki házilag készíthet mustot, darabja 90 kr. Mentze Henrik ujdonságok áruházában.

x **Gyermekjátékok, háztartás-ujdonságok,** alkalmas ajándéktárgyak, a legszébb kivitelben, olcsó, szabott árak mellett Mentze Henrik ujdonságok áruházában.

Az uri besurranó tolvaj.

Köröző levél az őrnagy fia ellen.

Szeptember 17-én Antal Adolf Szent-Anna-utca 27. sz. a. lakos kárára besurranás utján 24 korona értékű china-ezüst evő-eszközök lopattak el, mely tárgyakat tettes nyomában az elkövetés után a „Debreczen városához” címzett szálloda szoba-asszonyához vitt megörzés végett azzal, hogy nemsokára egy nővel oda visszatér, de a mai napig nem jelentkezett.

Szeptember hó 18-án délelőtt özvegy Mihályfi Ferenczné Méliusz-tér 7. szám a. lakó ura nőt egy magát Hegedüs Béla mérnöknek nevező egyén kereste fel a lakásán és azon ürügy alatt, hogy homokkerti lakását akarná bérbe venni, — amely körülményt onnan tudott, hogy a kapura ez ki volt írva, — mialatt nevezett urinő a másik szobában átöltözködött, a szekrényt álkulccsal felnyitotta s abból régi, kulccsal húzódo kettős fedelű ezüst órát, rövid talmi aranylánczczal, értéke . . . 12 korona. arany gyűrűt, 3 briliánt kövel, értéke . . . 220 korona. arany gyűrűt, egy briliánt kövel, értéke . . . 220 korona és arany gyűrűt, felül fonott, négylevelű lóherével, értéke . . . 9 korona. Együtt 461 korona

értékben ellopott, majd bocsánatot kérve, hogy tíz percznyi dolga akadt, távozott és a városból is eltűnt.

Ezen lopások elkövetésével Takács János nevű volt bihari segédjegyző gyanúsítható alaposan, aki a nagyváradi törvényszék által már két ízben volt lopásért, egy ízben pedig okirathamisításért büntetve. Ezen Takács János nagyobb városokban szokott megfordulni, hol a vármegyeházán és a szolgabírószobáknál tudakozódik, hogy hol van jegyzői irnoki állás üresedésében. Takács János Vingárdon (Arad m.) született, atyja nyugalmazott őrnagy volt, neki is őrnagy leánya volt a felesége, de attól elvált. A múlt évben Zám községben (Hunyad m.) volt helyettes körjegyző. Feltűnő viselkedésű egyén, ruháit változtatja, naponként többször öltözködik, hol biciklis, hol más öltözetekbe; különös ismertető jele, hogy sz utczán a nőket kihívóan fiksirozza.

Személyleírása a következő: 35 éves, magas, igen sovány termetű, lapos mellű, szegletes, sovány, sápadt, majdnem fekete arcú, beesett sarga szemű, haja fekete, bõrig nyírott, szemöldöke fekete, orra rendes, szája széles, legutóbb fekete bajuszát egészen rövidre, visszafelé lenyíratta, kis oldalszakállt visel, egyébként borotvált; megjelenése elegáns, azonban ideges és vere-

kedő természetű. Mostani ruházata sötétkék kockás kabát és nadrág, szürke mellény, zöldes színű kalap, ugyanolyan színű szalaggal, alól-felül beszegve, melyen a csatt posztóból volt és rövid nádpálcából állott. Ez a Takács valamikor a honvédségnél is szolgált, mint tiszthelyettes.

TÁVIRATOK.

Döntő ütközet.

Pétervár, szeptember 28. Itt minden pillanatban várják a távirati értesítést, hogy Kuropatkin és Oyama a döntő csatát megkezdtek. — A második mandzsuria hadsereg 150.000 emberből fog állani. — Csifuból érkezett hírek szerint, a japán értesítések Port-Arturra vonatkozólag nem megbízhatók.

Letartóztatott ügyvéd.

Temeskubin, szeptember 28. Abonyi Henrik ügyvédet, aki egyik felétől 100.000 koronát sikkasztott, letartóztatták, vagyonára pedig elrendelték a zárlatot.

Rapaics Radó államtitkár.

Budapest, szeptember 28. A hivatalos lap legközelebb fogja közölni Rapaics Radó miniszteri tanácsnok földmívelésügyi II. államtitkárrá való kinevezését.

Zsilinszky beszámolója.

Budapest, szeptember 28. Zsilinszky Mihály közoktatásügyi államtitkár október 9-én tartja beszámolóját Békés-Csabán.

Kettős öngyilkosság.

Budapest, szeptember 28. Hajdu István finansz a mintaszállóban Tóth Erzsí nevű kedvesével öngyilkosságot követett el.

Tizenöt éves gyilkos leány.

Déva, szeptember 28. Közeli faluban Lázár Ágoston részegen testvére házába ment, hof mindenkibe belekötött. Mikor nagynehezen kitétek a küszöbön, dühösen az istállóba rohant s a tehenet bosszúból agyonakarta ütni. Ezt meglátta Lázár Ágoston testvérének 15 éves leánya, fejszével ment nagybátyjának s úgy vágott vele a fejére, hogy a részeg ember szörnyet halt. A gyilkos leányt letartóztatták.

Holttest a tordai hasadéokban.

Torda, szeptember 28. Illés Antal 18 éves telekkönyvi irnok már hat hete tűnt el a szülei háztól. Hiába kerestették. Ma bukkantak már oszlani induló holttestére a tordai hasadéokban a hegyi pásztorok. Mellette találták a revolvert is, melylyel szíven lötte magát.

Törvénykezés.

Elítélt rendőrök. Hajdunánáson történt még a múlt év október 11-én, hogy Gulyás József egyeki születésű, 25 éves legény a nyílt utca során tökrészes állapotban garázdálkodott, amiért a rendőrök be akarták kísélni. Hárman is voltak a rendőrök, alig birtak a bivaly erejű legénnyel, aki széthányta őket, mint a neki vadult bika a mézáraskutyákat. Látta ezt Alföldi László rendőrbiztos, aki a tanuk vallomása szerint rákiáltott a rendőrökre:

— Vágd ketté — és még más kifejezésekkel biztatta a rendőr legényeket a fegyverhasználatra.

Erre a biztatásra aztán vérszemet kapott Kökényesi Miklós rendőr és a kardjával alaposan össze is szabdalta a legényt.

Kardot rántott Tasnádi Gábor rendőr is, de reá nem bizonyult be, hogy ütötte volna a részeg legényt. A debreczeni törvényszék hatóság elleni erőszakért Gulyás Józsefet két hónapi fogházra, Alföldi László rendőrbiztos hivatalos hatalommal való visszaéléseért, bár tagadott, de a tanuk rávallottak, 80 korona fő- és 20 korona mellék-pénz büntetésre, nem fizetés esetén 5 napi fogházra, Kökényesi Miklós rendőrt egy havi fogházra ítélte, míg Tasnádi Gábor rendőrt bizonyítékok híján felmentette. Alföldi rendőrbiztos és Kökényesi rendőr az ellen ítélet felebbezték, a többi azonban megnyugodott.

Elítélt párbajozók. A debreczeni törvényszék most ítélkezett Varga Elemér hajduszoboszlói mérnök és Kovács László takarékpénztári s. könyvelő párbajügyében, amelyet június 30-án vittek meg. A kardpárbaj jelentéktelen karczolásokkal végződött és a törvényszék mindössze 8—8 napi államfegyházra ítélte őket. Varga felebbezett, Kovács megnyugodott az ítéletben.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy fegyencz története.

[Fordítás francia eredetiből.] 5.

Midőn Gueux Klaudius szabad ember volt, és padlásszobájában egész nap dolgozott négy font kenyéret szerzett és azt mind megette Klaudius a börtönben szintén egész nap dolgozott és változhatatlanul másfél font kenyéret és négy lat húst kapott. — Az ételosztalék szabályszerű, kérlelhetetlen. Tehát Klaudius a clairvauxi börtönben rendszeren éhezett.

Éhezett — ennyi az egész. Sohasem beszélt róla. — Ez volt a természete.

Egy nap midőn kevés ételrészletét nagy mohósággal felfalta és dologhoz kezdett azon reményben, hogy az éhséget a munka által megcsalja, nagy változás történt sorsában.

Fogoly társai vidaman étkeztek. Egy halvány, sovány, gyenge, beteges ifju Klaudius mellé állott. Kését és ételrészletét melyhez még hozzásem nyult, a kezében tartotta. Klaudius mellett megállott, rá nézett, látszott rajta, hogy szeretne valamit mondani, de nincs bátorsága hozzá.

Az ifju közzellette, a kenyér és a sült hus látása terhére volt Klandiusnaá.

— Mit akarsz? — Kérdé végre nagy hevesen.

— Egy ssivességre kérlek, válaszolá a hátortalan ifju.

— Mond hát, hogy mit akarsz? folytató Klaudius.

— Segíts ezt a húst elfogyasztani. Nekem nagyon sok.

Klandius büszke szeméből egy pár könnyecse csordult. A kést elvette, az ifju ételét két egyenlő részre osztotta, az egyik részt elvette és megette.

— Köszönöm, mondá az ifju, ha akarod és elfogadod, ezután minden nap megosztjuk.

— Hogy hívnak? Kérdé Klaudius.

— Albinnak.

— Miért vagy itt?

— Mert loptam, mondá Albin.

— Én is loptam.

És ezuttal mindennap megosztották az ételt.

Klaudius harminczhat éves volt, de néha ötven évesnek látszott, ezt az ő rendszeres gondolkozó és komoly magaviselete okozta.

Albin csak husz éves volt, de tizen-

hétnek is a látszott, mert e tolvaj tekintetében annyi gyermeteg ártatlanság volt.
[Folytatjuk.]

Nagy raktár

Szőnyeg
Függöny
Butorszövet
Linoleum
Bórvászon
Ágy- és Asztalterítő
Flanell takaró
Pokrócz
Paplan és Matraczokból
Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódaik cégénél
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Fekete és Nagy

festő művészek

telepedtek meg városunkban, kik elvállalnak kréta-, pastell-, olaj-, aquarell-genre-, táj- és templomi képek, valamint minden e szakba vágó festmények, fénykép- és természet utáni elkészítését

művészi kivitelben.

A képek kiállításért, tartósságáért
valamint élethű hasonlatosságáért
kezeség vállaltatik.

A mélyen tisztelt műpártoló közönség jóakaratu pártfogását kérve vagyunk

tisztelettel

Fekete és Nagy
festők.

Müterem: Darabos-utca 17. sz.

Fényképészeti cikkek.

Láda kofferek

uti készletek, pénz-, szivar- és levéltárczák,

férfi fehérneműek

(mérték után is készülnek.)

Solingeni kések, ollók, borotvák, haj-, köröm- és ruha kefék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban, — jutányos áron kaphatók

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru
raktárában

DEBRECZEN, városház épület.

Bőr áruk.

Férfi kalapok, nyakendők, gallér és kezeloek.

Hatszerek, séfábolok.

Ap

10 szög
egkial

Borsy-f
legjo
Kaph
drog

Fluk, l
sitás
hetni

Gyakor
tásat

Egy 24
roná

Éjjeli
éves

Kaiser
let ár
idény
vászo
vetek
függő
és nő
kabát

Egy u
elad
utcz

Részle
áru
kan
asz
czil
és
nag
Ké
fize
ste
ber

Biztos
és
Czi

A Hal
200
elfo
utcz

Íó ir
árc

Akar
jut
ma
ze

Kut
ela

Iroda
gy
a

Sely
lo
ár
sz

Női
ba
T
a

Petr
1
j
F
k
v

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Borsy-féle pemetefü cukor, köhögésnél a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható Bud-i cukrászda, Jóna és Jóna drogueriájában.

Fink, lányok, asszonyok fizetéssel **lapelárusításhoz** azonnal felvétetnek. Jelentkezhetni a kiadóhivatalban.

Gyakorlott tanítónő bármily növendék tanítását elfogadja. Czim a kiadóhivatalban

Egy 240 koronát jövedelmező ház 2000 koronával megvehető. Czim a kiadóhivatalban.

Éjjeli szolgálatra keresünk egy ügyes 14–16 éves fiút. Bővebb a kiadóhivatalban.

Kaiser Salamon Debreczen és vidéke legnagyobb részlet áruháza **Debreczen, Hatvan-u. 2.** Ajánl az őszi idényre kényelmes **heti vagy havi részletekben** vászon, damaszk, canavász, férfi- és női ruha szövetek, ágy- és asztal terítők, csipke- vagy szövet függöny, szőnyeg, tükrök és képek, azonkívül **férfi- és női ruhák, őszi és téli férfi-, fiu- és gyermek kabátok, gallérok, raglanok stb.**

Egy uri divatüzlet teljes berendezése olcsón eladó. Értekezhetni Kálnai Lipótnál Csapó-utca sarkán.

Részletfizetésre kapható mindennemű kézmű áru, férfi és női confection, u. m. vászon, kanavász, chifon, damaszk áru, ágy- és asztalterítő, női ruha szövetek, posztó, czibelin, barchetek és flanellek, trico árúk és téli kendők olyan olcsó árban és oly nagy választékban mint sehol e városban. Kényelmes heti vagy havi részletekben fizethető. Legszolidabb kiszolgálás **Goldstein Samunál**, Simonffy-utca 2. (városi bérház.)

Biztos kereset! Tizennégy-tizenöt éves fiúk és lányok jó keresetre tehetnek szert. Czim a kiadóban.

A Halmágyi-féle csődből megvett 300 drb téli kabát, 200 drb bunda, raglán, muffok és boák minden elfogadható árban eladók. **Kaiser Salamon** Hatvan-utca 2.

Jó irásu egyén irodai munkákra jutányos áron vállalkozik. Czime a kiadóban.

Akar könnyű szerrel biztos napi keresethez jutni? Adja be czimét vagy jelentkezék maga a kiadóhivatalban, hol minden közelebbit megtud.

Kut szivattyu 40 méter, 2 czolos csővel eladó. Nap-utca 4.

Iroda szolgál állást keres kiszolgált, nős, gyermektelen altiszt. Óvadék képes. Czime a kiadóban.

Selyem kendők, selyem chalok és arcfátyolok dus választékban potom árban. Alkalmi áruház, **Blumenstein Testvérek** a Bika szállodával szemben Piacz-u. 14.

Női ruha kelmék, Blouse és ruha selymek bámulatos olcsón kaphatók **Blumenstein Testvérek** alkalmi áruházában Piacz-u. 14. a Bika szállodával szemben.

Petroleum amerikai 14 kr. csillár petroleum 16 kr. császár olaj 18 kr. Szüreti tüzi játékok nagy választékban kaphatók **Merkli Ferencz** fűszer-, csemege- és bor kereskedésében, Fűvészkert-u. 14. sz. 100 kg. vágott csertölgyfa 1 frt. Tanuló felvétetik.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az

Előnyömdámat

a legújabb divat szerinti mintákkal szereltem fel, ahol a legújabb minták, monogramok, czakkok, ingbetétek nagy választékban lesznek előrajzolva.

Kezdt és kész kézi munkák

külön osztályában a legdivatosabb hímzések, filetnec, munkák, festések, gobli- nek vannak kiállítva a legolcsóbb szabott árak mellett.

BENYÁTS EMIL

női kézimunka, rövidáru üzletében
DEBRECZEN, (Tisza palota.)

Gyémánt petroleum tisztán égő, szag nélküli **soha nem füstöl**
1 liter 16 krajczár.
Deutsch Albert és Fia
fűszerkereskedésében, Hatvan u. 9. sz.

Megérkeztek
az őszi és téli idényre
a legújabb
Női divatkelmék,
Blouse selymek,
remek kivitelű
mosó flanelek, velezek
SZABÓ LAJOS FIAI
Debreczen, Rózsa-tér.

Rendkívüli alkalmi eladás!
mélyen leszállított árak
mellett árusítjuk **csak míg a készlet tart** uri- és női **divat-, rőfös-, vászon- és divatáru**, ugyszintén az **összes szabó kellékekből álló** dus raktárunkat.
Piacz-u. 14. szám alatt a Bika szállodával szemben.
Alkalmi áruház.
Blumenstein Testvérek

Leszállított szabott árak.

Eladási idő d. e. 8—12-ig, d. u. 2—7-ig.

PÉNZ!

kölcsön

a legrövidebb pár nap alatt a legkulánsabb feltételek mellett.

TISZTVISELŐKNEK

mint állami, megyei, városi és vasuti hivatalnokoknak, tanároknak, katonai tiszteknek és bármily alkalmazásban volt nyugdíjasnak 10, 12, 15 és 20 éves törlesztésre 7 százalékos kamatra a legmagasabb összegű kölcsönt csupán kötelezvényre (váltó nem kell.)

KIMUTATÁS

ki mennyi kölcsönt kaphat:	
1800 kor. fizetéssel kaphat körülbelül	1500 kor. 3000 "
2000 " " " " " "	4000 " "
2200 " " " " " "	6000 " "
2400 " " " " " "	6500 " "
2600 " " " " " "	6800 " "
2800 " " " " " "	7000 " "
3000 " " " " " "	10000 " "
4000 " " " " " "	12000 " "
5000 " " " " " "	14000 " "
6000 " " " " " "	

Levélbeli megkeresésnél megírandó: **állás, fizetés, kitöltött szolgálati idő és kor.** Ilyen kölcsönöket 15—20 nap alatt folyosíttatunk.

Pontos czim:

„Földhitel Közv. vállalat“
BUDAPEST, VIII. Rákóczi-utca 2. szám.
Törvénytörvényesen bejegyzett cég.
Válaszbélyeg! Válaszbélyeg!

Tüzifa beszerzés.

A téli időszak közeledtével van szerencsém a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni

Tüzifa raktáramra,

hol a legjobb minőségű **cser, tölgy, bük, varga és gyertyánfa** úgy ön számára, valamint vagon számára házhoz szállítva megrendelhető.

Megrendelések elfogadtnak. Iroda: a debreczeni sörcsarnok udvarában, Halköz 4. sz., Lindenfeld Jenő fűszer-nagykereskedőnél Városház utca 2. sz. Vidéki megrendelések vagon számára gyorsan eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

HÁY KÁROLY,
tűzifakereskedő.

KOCH TESTVÉREK DEBRECZEN,

PIACZ-UTCZA 51.
CSANAK-HÁZ.

Budapest legnagyobb férfi-, fiu-, leányka- és
gyermekruha áruházának debreczeni fióküzlete

A berendezési munkálatok késedelme miatt csak

a napokban

nyílik meg.

**Az első nap bevételeinek tiszta jövedelmét a
Debreczen sz. kir. város részére beszerzendő mentő kocsi
javára adományozzuk.**

Az üzlet

teljes felozlatása miatt

hatóságilag engedélyezett

végkiárulás.

Szifft Aladár

Piacz-utca 24.

Női divat, vászon, szövött
és rövidárúk, stb. gyári
áron alul

végkiárusítatnak.

1 méter foulard 20 fillér,
stb.

TÖRLESZTÉSES

PENZ!

kölcsön

FÖLDBIRTOKRA

a becsértéknek 70-80%-áig

3 $\frac{1}{2}$ és 4 százalékra.

A megkereső levelekhez csatolandó föld-
birtokoknál a kataszteri birtokiv és
telekkönyvi kivonat.

Bélyeg- és illetékmentesen váltattatjuk át
az eddigi drágább kamatu takarékpénztári köl-
csönöket, törlesztéses kölcsönre.

Folyosítottunk továbbá

váltókölcsönt

5% kamatra.

Mindenféle kölcsönügyekben teljesen in-
gyen nyújtunk fölvilágosítást.

Pontos cím:

„Földhitel Közv. Vállalat”
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-utca 2. szám.
Törvénytiszteleg bejegyzett cég.

Semmiféle előleges költség nincs.

A kölcsön készpénzben lesz kifizetve.

Barnum & Bailey

hetes szépség csoportja is Töröktől Kun-féle
Matild szépitő szereket használ, mert a Ma-
tild arczenőcs crém a legjobb az összes
hirdetett szépitők között, leveszik ezek a
legvastagabb szeplőt, májfoltot vagy bármi-
nemű más bőrsunyaságot az arczról, a szer
árát minden csürés csavarás nélkül vissza-
adja a czim: **KUN** gyógyszerész párisi la-
boratorie cosmetique „Matilde” magyar r-
szági műlaboratoriuma. (Alapított 1895.
Budapest.) Debreczeni raktár: **Tóth Béla**
gyógyszertárában.

Kitünő asztali bor

Gyórfy Aladár ur termése,

Ezerjó 30 kr.

Rizling 36 kr.

kapható

Merkli Ferencz

fűszer, csemege és bor kereskedésében,
Fűvészkert utca 14. sz.

Üzletit elvém:
Élni és élni hagyni!

Ki akar olcsón igen szép női ruhaszöveteket, flanelt (Vellesz)
Barchetot, de különösen: gyönyörű szép Blousravaló
mindenszinű Louisin selymeket vásárolni, az a saját érdekében láto-
gassa meg a Piacz-utca 19. szám alatt levő

MARADÉK ÁRUHÁZAT ahol Minden olcsó és semmi sem
drága.

Ingyen fénykép.

Debreczen
Legjobb áruház.